

Journal of Education Studies

Volume 31
Issue 1 *July-October 2002*

Article 9

June 2002

ชีวกรรมการศึกษาโลก

อมรวิชัย นาคครุฑ

Follow this and additional works at: <https://digital.car.chula.ac.th/educujournal>

Part of the [Education Commons](#)

Recommended Citation

นาคครุฑ, อมรวิชัย (2002) "ชีวกรรมการศึกษาโลก," *Journal of Education Studies*: Vol. 31: Iss. 1, Article 9.
Available at: <https://digital.car.chula.ac.th/educujournal/vol31/iss1/9>

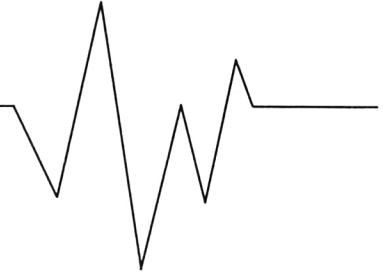
This Article is brought to you for free and open access by Chula Digital Collections. It has been accepted for inclusion in Journal of Education Studies by an authorized editor of Chula Digital Collections. For more information, please contact ChulaDC@car.chula.ac.th.

ชีวการศึกษาลูกโลก

อมรวิรัช นาคทรพรพ

ผู้อำนวยการศูนย์วิจัยนโยบายการศึกษา

เกร็ดเพราะรอย

จากรายงานเรื่อง “Privileged but Pressured? A Study of Affluent Youth” ซึ่งตีพิมพ์ในเดือนกันยายน/ตุลาคม ๒๐๐๒ ในวารสาร Child Development ที่ได้สำรวจนักเรียน จำนวน ๓๐๒ คน ในชั้นเกรด ๖ และ เกรด ๗ ในชุมชนที่ร่ำรวยนั้น พบว่าวัยรุ่นที่เติบโตในชุมชนชานเมืองที่มีฐานะดี มีความเสี่ยงสูงที่จะมีอาการเครียดและการใช้ยาเสพติดมากกว่ากลุ่มอื่นๆ โดยที่สาเหตุสำคัญของปัญหาดังกล่าวมาจากความกดดันในการเรียนและรู้สึกโดดเดี่ยวจากพ่อแม่ที่ไม่มีเวลาให้

(www.edweek.com ธันวาคม ๒๕๔๕)

โรงเรียนประจําจอออนไลน์เริ่มเป็นที่นิยม

โรงเรียนออนไลน์เริ่มเป็นที่นิยมในหมู่นักเรียนมากขึ้นทั่วประเทศ แต่ผู้เชี่ยวชาญบางคนก็คิดว่าระบบดังกล่าวจะทำให้ทักษะทางสังคมที่จำเป็นระหว่างนักเรียนได้ขาดหายไป

จุดเริ่มต้นของการศึกษาแบบออนไลน์นี้มาจากการจัดบริการการศึกษาทางไกลให้ผู้จัดการศึกษาในครอบครัว (Homeschool) จะได้รับความนิยมมากถึงขั้นที่มีเสียงวิจารณ์ว่าการศึกษาในครอบครัวอย่างอิสระแบบเดิมจะค่อยๆ หายไป โดยมีการศึกษาแบบออนไลน์จะเข้ามาเป็นรูปแบบใหม่ของการจัดการศึกษาด้วยตนเองในครอบครัว

ทั้งนี้ความต้องการการศึกษาออนไลน์มีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้นอย่างต่อเนื่องโดย พ่อแม่ผู้ปกครองให้ความนิยมเพราะลูกหลานที่มีปัญหาจากที่โรงเรียนจะรู้สึกสบายใจและมีความตั้งใจเรียนมากขึ้นจากวิธีการเรียนแบบนี้

ลักษณะเด่นอีกประการของการศึกษาออนไลน์นี้คือสามารถออกแบบหลักสูตรให้ปรับเหมาะเข้ากับนักเรียนแต่ละคนได้ สามารถเสนอแนะอุปกรณ์การเรียนที่เหมาะสมแก่นักเรียนแต่ละคน อีกทั้งพ่อแม่ยังได้รับการเชิญชวนให้มีส่วนร่วมในการดาวน์โหลดการบ้านให้ลูก และยังมีระบบให้นักเรียนต้องไปพบครูสัปดาห์ละ 1 ชั่วโมงที่โรงเรียนอีกด้วย

ผู้ผลิตหลักสูตรออนไลน์แต่ละรายสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาชั้นนั้น จะออกแบบหลักสูตรตามความต้องการของพ่อแม่ นักเรียนแต่ละคนจะได้รับคอมพิวเตอร์ เครื่องพิมพ์ หนังสือเรียนและสมุดแบบฝึกหัดอีกหลายเล่ม เพื่อให้นักเรียนได้ใช้เวลาส่วนใหญ่ออฟไลน์เพื่อศึกษาบทเรียน

แต่กระนั้นก็ดีผู้เชี่ยวชาญแย้งว่าเวลาที่ใช้ในโรงเรียนออนไลน์จะถูกจำกัดเฉพาะสำหรับนักเรียนที่มีความสนใจและมีช่องทางที่จะเข้าถึงเทคโนโลยีได้เท่านั้น ผู้เชี่ยวชาญด้านพัฒนาการเด็กบางคนยังให้ความเห็นอีกว่า การศึกษาแบบโรงเรียนออนไลน์ตั้งแต่ชั้นประถมเป็นสิ่งที่ไม่เหมาะสมต่อพัฒนาการทางสังคมของเด็ก และนักจิตวิทยาการศึกษายังชี้ให้เห็นปัญหาที่เกิดจากการใช้เทคโนโลยีมากเกินไปในวัยเด็ก ส่งผลต่อความเมื่อยล้าทางด้านร่างกายและสายตา อย่างไรก็ตามผู้สนับสนุนการศึกษาออนไลน์ได้ออกมาให้ความเห็นว่าเป็นอินเทอร์เน็ตคือแนวโน้มใหม่ที่จะเป็นสื่อสำคัญที่นำคนที่มีความคิดหลากหลายมาพบกันในที่สุด

www.edweek.com ๘ มกราคม ๒๕๔๖

การเข้าร่วมกิจกรรมทางศาสนาลดปัญหาทางเพศและยาเสพติด

ตามรายงานการวิจัยเกี่ยวกับทิศทางของเด็กของศูนย์วิจัยในวอชิงตัน การวิจัยเรื่อง “Religious Involvement and Children’s Well-Being : What the Research Tell Us (And What It Doesn’t) พบว่า การเข้าร่วมกิจกรรมทางศาสนาอย่างสม่ำเสมอมีความสัมพันธ์กับการใช้ยาเสพติดต่ำในวัยรุ่นและทำให้เข้าสู่กิจกรรมทางเพศช้า นอกจากนี้ รายงานยังได้ระบุถึงความสัมพันธ์ระหว่างการเข้าร่วมกิจกรรมทางศาสนากับการมีทัศนคติและพฤติกรรมที่เห็นอกเห็นใจและช่วยเหลือผู้อื่นมากขึ้น แต่ข้อจำกัดของงานวิจัยครั้งนี้คือ เป็นการศึกษาเฉพาะวัยรุ่นที่เป็นชาวคริสต์และชาวยิวเท่านั้น

www.edweek.com ธันวาคม ๒๕๔๕

เกมสักรุ่นแรกกับเด็ก

ปัจจุบันผู้ปกครองต้องควบคุมเกมส์คอมพิวเตอร์ที่เด็กสมัยนี้ชอบเล่นกันเนื่องจากเกมส์เหล่านี้มีความรุนแรงเพิ่มขึ้นมาก และก็มีกรออกแบบให้ตื่นตาตื่นใจและดึงดูดจิตใจเด็กให้ติดเกมส์เหล่านี้อย่างอมแงม ล่าสุดมีนักจิตวิทยาได้ออกมาตั้งประเด็นเกี่ยวกับผลกระทบของเกมส์ที่รุนแรงเต็มไปด้วยการต่อสู้ทำร้ายกันเหล่านี้ต่อเด็ก ซึ่งมีหลายประเด็นน่าสนใจ อาทิ

การเล่นเกมส์ที่ใช้ความรุนแรงเป็นเวลานานๆ จะทำให้เด็กรู้สึกชินกับความรุนแรง เห็นความรุนแรงในสังคมเป็นเรื่องปกติ

เด็กจะรู้สึกว่าการใช้ความรุนแรงแก้ปัญหาเป็นเรื่องที่ยอมรับได้

เด็กมีแนวโน้มจะคิดว่าปัญหาทุกเรื่องเป็นเรื่องที่แก้ได้ง่าย แก้ได้เร็วด้วยการใช้ความรุนแรง โดยไม่ต้องอาศัยความอดทนในการแก้ปัญหา

เด็กจะชินกับการมองปัญหาเป็นดำ-ขาว/ถูก-ผิด/ชนะ-แพ้ มากกว่าการมองอย่างประนีประนอมหรือการพบกันครึ่งทาง

เด็กมีแนวโน้มจะมองโลกในแง่ร้ายมากขึ้นจากความเคยชินกับความรุนแรง

ประเด็นเหล่านี้ที่น่าสนใจและน่าที่พ่อแม่และครูจะหยิบยกมาพิจารณาเพื่อช่วยกันหาทางบรรเทาผลกระทบที่มีต่อเด็ก โดยเฉพาะการช่วยให้เด็กมีทัศนคติที่เหมาะสมต่อสิ่งต่างๆ รอบตัวในสภาพชีวิตจริง

ลูกของคุณเป็นนักพนันทางเน็ตหรือไม่

สถิติล่าสุดชี้ว่า ชาวอเมริกันประมาณ ๒.๕ ถึง ๓.๒ ล้านคนและเด็กวัยรุ่นอเมริกันในช่วงอายุ ๑๒-๑๘ ปี อีกประมาณ ๑.๑ ล้านคน กลายเป็นเซียนพนันทางอินเทอร์เน็ต ซึ่งปัจจุบันมี “on-line casino” ให้เล่นอย่างดาษดื่น ทั้งนี้ ผลจากการวิจัยยังชี้อีกว่า คนที่เริ่มพนันในวัยเด็กมีอัตราเสี่ยงสูงในการที่จะประสบปัญหาเกี่ยวกับการพนันต่อไปในชีวิต ในปัจจุบันเด็กวัยรุ่นมีโอกาสเรียนรู้เรื่องการพนันอย่างกว้างขวาง ไม่ว่าจะเป็นการซื้อลอตเตอรี่ การเข้าไปเล่นการพนันต่างๆ ในบ่อนคาสิโน นอกจากนี้วัยรุ่นที่อายุต่ำกว่าที่กฎหมายกำหนดจำนวนมากได้กลายเป็นนักพนันผิดกฎหมายทางอินเทอร์เน็ต เนื่องจากมีช่องทางในการเข้าถึงบ่อนการพนันอิเล็กทรอนิกส์เหล่านี้ได้ง่าย โดยที่นักพนันไม่ต้องเปิดเผยชื่อหรืออายุ ทั้งนี้เด็กวัยรุ่นชายจะเป็นนักพนันมากกว่าเด็กวัยรุ่นหญิงถึง ๒ เท่า สาเหตุที่ทำให้เด็กกลายเป็นนักพนันตั้งแต่เยาว์วัย คือ

เด็กต้องการหนีปัญหาจากผู้ปกครองหรือความผิดหวังในเรื่องชีวิตส่วนตัว เช่นปัญหาความสัมพันธ์ในครอบครัวอันเนื่องมาจากการหย่าร้างของพ่อแม่ หรือความรู้สึกพ่ายแพ้ในการเรียนที่ไม่สามารถสู้เพื่อนๆ ได้

เด็กมีผู้ปกครองที่เล่นการพนันและเกิดพฤติกรรมเอาอย่าง

เด็กได้แรงเสริมจากการชนะพนัน ซึ่งนับเป็นประสบการณ์แปลกใหม่ของวัยรุ่นเมื่อชนะการพนันหรือลอตเตอรี่แล้ว ก็บังเกิดความพึงใจและต้องการพนันซ้ำอีก

ทั้งนี้สัญญาณที่บ่งบอกถึงการติดการพนันของวัยรุ่น ได้แก่ การนำของมีราคาของตนหรือการขโมยข้าวของในบ้านไปขาย การขโมยของในร้านค้าเพื่อขายเอาเงิน หรือมีการละทิ้งการเรียนหรือกิจกรรมที่เด็กเคยชื่นชอบไปอย่างผิดปกติ เป็นต้น

นักวิจัยพบโลกแห่งความเหงาและความหดู่ในระบบอินเทอร์เน็ต

การศึกษาเกี่ยวกับผลกระทบทางสังคมและจิตวิทยาของการใช้อินเทอร์เน็ตในบ้านพบว่า ผู้ที่ใช้เวลา ๒-๓ ชั่วโมงต่อหนึ่งสัปดาห์ในการเล่นอินเทอร์เน็ตจะประสบกับปัญหาการเพิ่มระดับความหดู่และความเหงามากกว่าที่เขาควรจะเป็นหากไม่มีการลดการใช้คอมพิวเตอร์ให้น้อยลงซึ่ง

ผลการรายงานนี้ชี้ชัดกับความเข้าใจเกี่ยวกับอินเทอร์เน็ตดั้งเดิมของนักวิจัย โดยที่ผู้ร่วมวิจัยนี้เป็นเพียงแค่ผู้ใหญ่ทั่วไปที่มีครอบครัวและหากมีการใช้อินเทอร์เน็ตเป็นประจำ ผลที่ตามมาจะยิ่งแย่งชิงอย่างไรก็ตาม อินเทอร์เน็ตได้ถูกยกย่องว่าเป็นสื่อกลางที่ทำให้ข้อมูลโต้ตอบเป็นไปได้อย่างรวดเร็วไม่ว่าจะเป็นการส่งจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ การสนทนาใน chat room หรือการตั้งกระทู้ต่าง ๆ

ความหดหู่และความเหงาจะถูกวัดโดยใช้เกณฑ์ต่างกัน ในการวัดความหดหู่ นั้นจะมีระดับจาก ๐-๓ โดยที่ ๐ คือระดับความหดหู่ต่ำสุดและ ๓ คือระดับความหดหู่สูงสุด ส่วนความเหงานั้นจะมีเกณฑ์วัดในระดับ ๐-๕ นักวิจัยพบว่า “การใช้อินเทอร์เน็ตโดยเฉลี่ยเป็นเวลา ๑ ชั่วโมงต่อสัปดาห์จะนำไปสู่การเพิ่มระดับของความหดหู่ถึง ๐.๐๓ หรือ ๑ เปอร์เซ็นต์ และเพิ่มระดับของความเหงาถึง ๐.๐๒” ข้อสมมติฐานของกลุ่มนักวิจัยคือ “ยิ่งใช้เวลากับอินเทอร์เน็ตมากเท่าใดความสัมพันธ์จะดีขึ้นขึ้นเท่านั้นอันเป็นการนำไปสู่การปฏิเสศสัมพันธ์ภาพกับผู้อื่น”

เกาหลีในรอบ ๕ โรงเรียนมัธยมจัดโครงการ “โรงเรียนอภิชน” (Elite School)

แหล่งข่าวจากกรุงโซลแจ้งว่า กระทรวงศึกษาธิการเกาหลีอนุมัติให้โรงเรียนเอกชนมัธยมศึกษา ๕ แห่ง คือ โรงเรียน Korean Minjok Leadership Academy เมือง Hoingsen จังหวัด Gangwon, โรงเรียน Gwang Yang เมือง Gwang Yang จังหวัด South Jella, โรงเรียน Pohung Jecheol จังหวัด North Gyeongsang, โรงเรียน Hewoondae เมือง Pusan จังหวัด South Gyeongsang, โรงเรียน Hyundai Chong Un เมือง Ulsan จังหวัด South Gyeongsang ปรับเปลี่ยนเป็นสถาบันการศึกษาเพื่อสร้างเด็กชั้นหัวกระทิเฉพาะ โดยชานานามโรงเรียนเหล่านี้ว่า “โรงเรียนอภิชน” (Elite school) โดยจะทำการนำร่องระยะเวลา ๓ ปี จะเริ่มราวปีการศึกษาหน้า โดยให้โรงเรียน ๓ แห่งแรกเริ่มก่อน ได้แก่ โรงเรียน Korean Minjok Leadership Academy, โรงเรียน Gwang Yang, โรงเรียน Pohung Jecheol ส่วนอีกสองโรงเรียนที่เหลือจะเริ่มในปี ๒๕๕๖

โครงการนำร่องจัดการศึกษาเพื่อสร้างเด็กชั้นหัวกระทิโดยเฉพาะนี้ มีความมุ่งมั่นที่จะพัฒนาเด็กที่มีแววเป็นผู้นำเข้าฝึกฝนความสามารถตามความถนัดอย่างเต็มที่ โดยการคัดเลือกเด็ก ด้วยวิธีการสอบสัมภาษณ์และเขียนบทความ ทั้งนี้กระทรวงศึกษาธิการจะให้เสรีภาพเต็มที่แก่ทางโรงเรียนในการคัดเลือกนักเรียนและพัฒนาหลักสูตรการเรียนการสอน อีกทั้งยังสนับสนุนทุนอุดหนุนค่าใช้จ่ายอีกราวร้อยละ ๑๕ ของต้นทุนค่าใช้จ่ายนักเรียน ซึ่งค่าใช้จ่ายต่อหัวนักเรียนมากกว่านักเรียนโรงเรียนปกติประมาณสามเท่า ถ้าโครงการนี้ประสบความสำเร็จ รัฐบาลเชื่อว่าจะทำให้ประเทศพัฒนาก้าวไปสู่โลกแห่งการแข่งขัน แต่ก็ยังมีผู้ไม่เห็นด้วยกับการจัดการศึกษาดังกล่าว เพราะจะเกิดการแข่งขันมากขึ้นเพื่อที่จะแย่งเข้าโรงเรียนดัง และเกิดความแตกต่างกันระหว่างคนรวยกับคนจน

(แหล่งข่าว Korea Herald.co.kr, ๒๒ พฤศจิกายน ๒๕๕๔)

วิทยาลัยเอกชนในญี่ปุ่นแข่งขันใช้กลยุทธ์ใหม่ถึงนักศึกษา โดย Kwan Weng Kin

โตเกียว-สืบเนื่องมาจากตัวเลขที่ลดลงของผู้สมัครเข้าศึกษาในวิทยาลัยช่วงปีที่ผ่านมา มหาวิทยาลัยเอกชนญี่ปุ่นจึงใช้วิธีใหม่ในการดึงดูดนักศึกษา เช่น มหาวิทยาลัยแห่งหนึ่งให้ผู้สมัครสอบสมัครทางอินเทอร์เน็ตได้ ส่วนอีกแห่งหนึ่งยกเลิกค่าสมัครแก่ผู้ที่สอบครั้งที่สอง และอีกที่หนึ่งจัดเตรียมเครื่องคอมพิวเตอร์แก่นักศึกษาปีที่ ๑ ให้ใช้ฟรี

เบื้องหลังแนวโน้มจำนวนผู้สมัครที่ลดลงเกิดจาก จำนวนที่ลดลงของเด็กญี่ปุ่นที่มีอายุ ๑๘ ปี และการไม่ออกวีซ่าให้กับนักศึกษาที่มาจากจีน อย่างไรก็ตามวิทยาลัยบางแห่งกลับประสบความสำเร็จในการเพิ่มจำนวนผู้สมัคร วิทยาลัยเหล่านี้ได้ปรับปรุงการรับสมัครให้สะดวก และเปิดเสรีมากขึ้น หรือทำแม้แต่การเสนอความช่วยเหลือทางการเงินแก่ผู้สมัคร

นอกจากการพยายามหาผู้เรียนแล้ว มหาวิทยาลัยหลายแห่งได้ตั้งนรหารายได้ด้วยมาตรการต่างๆ เช่น เปิดตลาดแก่ผู้ที่ทำงานแล้ว การเปิดหลักสูตรปริญญาโททางธุรกิจในย่านที่อยู่ใกล้กับสถานีรถไฟที่สำคัญ แม้แต่มหาวิทยาลัยที่มีชื่อในโตเกียวก็พยายามดึงดูดใจ โดยร่วมมือกับวิทยาลัยมีชื่อหลายแห่งทำหลักสูตรที่นักเรียนสามารถเก็บหน่วยกิตได้จากการเข้าเรียนในสถาบันใดก็ได้ และยังมี การประกอบธุรกิจอื่นๆ เช่น สร้างโรงแรมใกล้ๆ กับมหาวิทยาลัยในโตเกียว เป็นการกระจายการลงทุน นอกจากนี้ยังเปิดโรงเรียนสอนขับรถ และแม้แต่ให้เข้าสถานที่สำหรับพิธีแต่งงาน ทั้งนี้ก็เพื่อความอยู่รอดทางเศรษฐกิจเป็นหลัก

เด็กผู้หญิงวัยรุ่นที่เห็นความผอมเป็นสิ่งสำคัญมีแนวโน้มในการสูบบุหรี่สูง

การวิจัยพบว่าเด็กผู้หญิงที่เห็นความผอมเป็นสิ่งสำคัญมีแนวโน้มที่อยากจะสูบบุหรี่เป็น ๔ เท่าของคนทั่วไป การวิจัยนี้ทำโดย Dr.Micheal Sigel จาก มหาวิทยาลัย Bostonและผู้ร่วมงานของเขา Kaori Honjo จากมหาวิทยาลัย Okayama ในญี่ปุ่น ได้ทำการสอบถามเด็กผู้หญิงอายุ ๑๒-๑๕ ปีในรัฐMassachusetts โดยใช้แบบวัดแบบ rating scale จาก ๑-๑๐ ให้เด็กแต่ละคนประเมินระดับความกังวลเรื่องน้ำหนักของตนเอง ตลอดจนถามเกี่ยวกับค่านิยมต่อการสูบบุหรี่ ซึ่งจากการศึกษาพบว่า ๕๔% ของวัยรุ่นที่เห็นความผอมเป็นเรื่องสำคัญในระดับปานกลางถึงมากได้กลายมาเป็นคนสูบบุหรี่ ในขณะที่มีเพียง ๗% ของคนที่กังวลเรื่องความผอมในระดับต่ำก็ได้กลายมาเป็นคนสูบบุหรี่ นอกจากนี้เด็กผู้หญิงที่ได้สูบบุหรี่ที่ได้มีปัจจัยมาจากเรื่องความผอมแล้วก็ยังมีปัจจัยอื่นๆอีกในการที่ทำให้สูบบุหรี่อีกเช่น ภาพลักษณ์ที่ทำให้พวกเขาเป็นวัยรุ่น นอกจากนี้การโฆษณาเกี่ยวกับบุหรี่ที่สร้างค่านิยมว่าการสูบบุหรี่นั้นทำให้โตเป็นผู้ใหญ่ก็มีผลทำให้เด็กวัยรุ่นสูบบุหรี่เช่นเดียวกัน

การวิจัยพบว่าเด็กวัยรุ่นนั้นติดบุหรี่ได้ง่าย

การวิจัยพบว่าเด็กวัยรุ่นสามารถติดบุหรี่ได้ง่าย เพียงแค่พวกเขาสูบบุหรี่เพียงแค่ ๒-๓ มวนเท่านั้น โดยการติดบุหรี่นั้นมืองค์ประกอบทางชีวเคมีในร่างกายเข้ามามีส่วนเกี่ยวข้องด้วย ทั้งนี้การวิจัยจากมหาวิทยาลัยMassachusetts มหาวิทยาลัยHarvard และมหาวิทยาลัย London ได้ออกมาเปิดเผยว่าที่เด็กวัยรุ่นติดบุหรี่ได้ง่ายก็เป็นเพราะว่าเนื้อเยื่อในสมองของพวกเขา นั้นยังคงกำลังพัฒนาอยู่ทำให้ไวต่อการรับสารนิโคตินในบุหรี่ โดยการวิจัยนี้ได้ทำการศึกษาแก่นักเรียนเกรด ๗ จำนวน ๖๗๙ คน เป็นเวลา ๓๐ เดือน ซึ่งนักวิจัยพบว่าการสูบบุหรี่เพียงวันละ ๒-๓ มวนนั้นสามารถทำให้วัยรุ่นติดบุหรี่ได้ทันที และสำหรับคนที่สูบบุหรี่เป็นครั้งคราวก็จะใช้เวลาโดยเฉลี่ยประมาณ ๒-๓ อาทิตย์ก็จะทำให้ติดบุหรี่ได้เช่นกัน นอกจากนี้ผลการวิจัยนี้ก็ยังได้ต่อยอดย้ำเรื่ององค์ประกอบทางชีวเคมีในร่างกายว่าเด็กบางคนแค่สูบบุหรี่เพียงมวนเดียวก็ติดถึงขั้นอยากจะสูบบันไปตลอดชีวิตแล้ว

ผู้เขียน

อาจารย์ ดร.อมรรวิชัย นาคทรพรพ ภาควิชาสารัตถศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย